

Zakendoen op de Krim

Het FD van 23 december gaat in op het warm houden van de banden op de Krim. De gevolgen van de sancties voor de bevolking op de Krim komen niet aan de orde, een onderwerp dat de Russische pers erg bezighoudt. Het wordt exporteurs in landen van de Europese Unie steeds moeilijker gemaakt om zaken te doen met de Krim. Op de zeer uitgebreide verbodsluist staan nu ook huishoudelijke apparaten als stofzuigers, koelkasten en wasmachines. Ook generatoren staan erop. Op eerste kerstdag heeft de Oekraïense regering de stroomtoevoer naar de Krim grotendeels platgelegd. Daarmee behoort een generator nu ook tot de eerste levensbehoeften. Bij bestudering van de lijst blijkt

dat het mkb en het dagelijkse leven compleet ontregeld zullen worden door de nieuwe EU-sancties. Dan rest de vraag: zullen de bewoners van de Krim, wanneer zij deze maatregelen aan den lijve gaan ervaren, nog bij Oekraïne willen horen? Een land dat het associatieverdrag met de EU heeft getekend en dat nu voor complete ontwrichting van het schiereiland zorgt? Met bovenstaande wordt het handelen van de Russische federatie ten

opzichte van de Krim niet goed-gepraat, maar een totale escalatie lijkt onvermijdelijk.

Heleen over de Linden, advocaat te Amsterdam en voorzitter Ruslandtafel Koninklijke Industriële Groote Club.

Interview Berdowski

Naar aanleiding van het interview met Peter Berdowski van Boskalis ('Voor ons is het nu de kunst om niet overmoedig te worden', FD 20 december) het volgende. De bedreiging is niet overmoed (gepasseerd station) maar de combinatie van overcapaciteit, lage olieprijs en intern conflicterende belangen. Overcapaciteit door te veel schepen van alle typen. Voor de crisis te veel schepen besteld en in de afgelopen jaren opgeleverd. De be-

schikbaarheid om onmiddellijk aan een grote klus in Egypte te beginnen is geen teken van een riant orderportefeuille of een hoge bezettingsgraad. De lage olieprijs erodeert de cashpositie van elke klant van maritieme dienstverleners, zeker die in de offshore olie- en gaswinning. Veel projecten worden geschrapt of uitgesteld met als gevolg aanzienlijk minder werk voor lagere prijzen, voor de hele vloot, die bovendien onderhouden moet worden, nu of uitgesteld. De onderneming bestaat door fusies en overnames. Bij het samengaan van deze bloedgroepen is de kans op mislukkingen groot. Belangrijke bedrijfsdelen waren recentelijk elkaars concurrent. Interne conflicten tussen deze belangen — wie pakt welk contract — liggen op de loer. Klan-

ten, zelf ook onder druk, zullen de diverse bedrijfsonderdelen tegen elkaar uitspelen — interne prijsafspraken zullen worden aangevochten. Mededingingsautoriteiten zijn alert, hier en in de Verenigde Staten. Klanten zullen zich afvragen of informatie uit onderhandelingen met het ene onderdeel niet bij het andere terecht komt. De concurrenten in België en Nederland geven blijk van een andere visie. Diversificatie is verstandig, maar in hoeverre is er sprake van echte diversificatie als alle onderdelen afhankelijk zijn van de stand van de olieprijs? Meedobberen kan, maar als het gaat stormen, kun je maar beter in de haven liggen. Een kwestie van het weer goed in de gaten houden.

H.J. van den Berg, Oude Maas Beheer bv, Heerjansdam

